

Kvartalsrapport 2/2012

Styrets beretning - Resultatregnskap og balanse - Noter

kLP

for dagene som kommer

Innhold

Styrets beretning	3
Konsernregnskap etter 2. kvartal 2012	
- Resultatregnskap	9
- Balanse	10
- Oppstilling av endringer i egenkapital	11
- Kontantstrømoppstilling	12
- Noter til konsernregnskapet	13
Ikke-finansielt regnskap	30
Regnskap etter 2. kvartal 2012 Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap	
- Resultatregnskap	31
- Balanse	32
- Oppstilling av endringer i egenkapital	33
- Kontantstrømoppstilling	33
- Noter til regnskapet	34

Rapport etter andre kvartal 2012

Et tilfredsstillende første halvår for KLP

KLPs fremgang fortsetter inn i 2012. Konsernet hadde ved utgangen av halvåret et driftsresultat på 4 831 millioner kroner, og en forvaltningskapital på 313 milliarder kroner.

Etter et godt første kvartal var andre kvartal preget av store markedsbevegelser og svak utvikling i aksjemarkedene.

KLP har ved utgangen av kvartalet en total soliditetskapital på 41,7 milliarder kroner som tilsvarer 17,5 prosent av forsikringsfond med rentegaranti. Dette gjør at KLP er godt rustet til å møte uroen i finansmarkedene.

Resultater:

- Driftsresultat konsern på 4,8 milliarder kroner og samlet resultat til kunder over 4,2 milliarder kroner
- Verdijustert avkastning kollektivporteføljen offentlig tjenestepensjon 3,1 prosent
- Bokført avkastning kollektivporteføljen offentlig tjenestepensjon 1,9 prosent
- Avkastning selskapsporteføljen 2,6 prosent

KLP - kundeeiet selskap i utvikling

KLP-konsernet er den ledende leverandør av tjenestepensjon, gruppeliv- og skadeforsikring til kommunal sektor og helseforetak, den nest største långiver i kommunal sektor og den ledende norske leverandør av indeksnære fondsprodukter.

Pensjonsordninger innenfor offentlig sektor tilbys og administreres av konsernets morselskap Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Av konsernets forvaltningskapital på 313 milliarder kroner utgjør 260,2 milliarder kroner pensjonsfond tilhørende denne kundegruppen.

Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringselskap

Resultat i andre kvartal 2012

Avkastningsresultat

Avkastningen i andre kvartal er 22 millioner kroner lavere enn grunnlagsrenten, mens den var 1,5 milliarder over grunnlags-

renten for samme periode i fjor. Finansinntekter fra kundemidler utgjør totalt 1 milliard kroner (2,4¹) i kvartalet. Verdijustert avkastning på kollektivporteføljen ble 0,4 prosent i kvartalet og bokført avkastning ble 0,7 prosent. Avkastningen for halvåret ble henholdsvis 3,1 prosent og 1,9 prosent.

Risikoresultat

Det var ingen uventede risikoforhold av betydning i selskapets forsikringsbestand i andre kvartal. Risikoresultatet ved utgangen av halvåret ble 82 millioner kroner. Det er foreløpig fordelt med 43 millioner kroner til kunders resultat, og 39 millioner kroner til selskapsresultatet for avsetning i risikoutjevningfond.

Administrasjonsresultat

Selskapets administrasjonsresultat viser et overskudd på 49 millioner kroner (65) ved utgangen av andre kvartal. Dette reflekterer at KLP har god kontroll på sitt kostnadsnivå. Forsikringsrelaterte driftskostnader utgjør 0,31 prosent av kundefond, som er på linje med målsettingen for 2012.

1) Tall i parentes refererer til tilsvarende tall fra 2011

Samlet resultat

Resultat til selskapet ble 207 millioner kroner for kvartalet, og 442 millioner kroner for første halvår. Kunderesultat ble 39 millioner kroner for kvartalet og 1 340 millioner kroner for første halvår.

Resultat Millioner kroner	Kunder	Selskapet	Sum
Avkastningsresultat	1 175	8	1 183
Risikoresultat	43	39	82
Rentegarantipremie		142	142
Administrasjonsresultat		49	49
Netto inntekter selskapsporteføljen		327	327
Avkastning fra egenkapitaltilskudd tilført kunder	123	-123	-
Resultat 1. halvår 2012	1 340	442	1 782
Resultat 1. halvår 2011	3 640	461	4 101
Resultat 2011	3 594	705	4 299

Finansiell soliditet og kapitalforhold

Forvaltningskapitalen viser en vekst i kvartalet på 21,4 milliarder kroner og utgjør 280,7 milliarder kroner. Veksten skyldes kortsiktig gjeld i forbindelse med verdipapirhandler over kvartalskiftet, samt vekst i forsikringsforpliktelsene.

Kapitaldekningen i KLP var ved utgangen av kvartalet 10,9 prosent (11,2), og kjernekapitaldekningen var 8,7 prosent (8,8).

I løpet av året er kursreguleringsfondet styrket med 2,9 milliarder kroner til 7,8 milliarder kroner. Tilleggsavsetninger utgjør 12,3 milliarder kroner.

KLP hadde ved utgangen av kvartalet en total soliditetskapital på 41,7 milliarder kroner som tilsvarer 17,5 prosent av forsikringsfond med rentegaranti.

Styret vurderer selskapets soliditet som tilfredsstillende i forhold til balansens sammensetning og rådende markedsforhold, både under nåværende og kommende myndighetskrav.

Nøkkeltall Prosent	Hittil pr. 2. kvartal		Året
	2012	2011	2011
Kapitalavkastning I	1,9	3,1	4,5
Kapitalavkastning II	3,1	2,3	3,2
Kapitalavkastning III	3,3	2,0	3,9
Kapitaldekning	10,9	11,2	11,5
Solvensmargindekning	232	227	244

Premieinntekter

Premieinntektene eksklusive mottatt premiereserve ved flytting utgjør 13,6 milliarder kroner (6,6) for halvåret. Av dette kan 5,8 milliarder kroner henføres til omlegging av regnskapsføring for premie knyttet til lønns og G-regulering. Øvrig premieøkning skyldes økte premiesatser fra 2012 som følge av redusert grunnlagsrente, i tillegg til bestandsendringer gjennom 2011 og hittil i år.

Erstatninger

Utbetalte pensjoner og andre erstatninger økte med 12,1 prosent og utgjorde 5 248 millioner kroner (4 682) hittil i år.

Forvaltning av kollektivporteføljen

Eiendelene i kollektivporteføljen utgjorde 254,6 milliarder kroner (236,8) og var investert som vist nedenfor;

Eiendeler	Andel 30.06. 2012	Avkastning 1. halvår 2012	Andel 30.06. 2011	Avkastning 1. halvår 2011
Alle tall i prosent				
Aksjer	15,9 %	5,4 %	17,6 %	0,8 %
Omløpsobligasjoner	21,9 %	4,0 %	23,0 %	2,6 %
Anleggs-/HTF-obligasjoner	32,5 %	2,3 %	33,0 %	2,5 %
Utlån	11,5 %	1,9 %	12,2 %	1,8 %
Eiendom	12,1 %	3,9 %	11,4 %	4,2 %
Andre finansielle eiendeler	6,2 %	1,7 %	2,8 %	1,5 %

Aksjer

Samlet eksponering i aksjer inkludert aksjederivater utgjorde 15,9 prosent. Etter et meget godt første kvartal hadde aksjemarkedene en negativ reaksjon som til dels ble reversert mot

slutten av kvartalet. KLPs verdensindeks og Oslo Børs viste begge en nedgang på 4,6 prosent.

Omløpsobligasjoner

Omløpsobligasjoner og pengemarkeds-instrumenter utgjorde 28,1 prosent av eiendelene i kollektivporteføljen. En positiv utvikling i obligasjonsmarkedene bidro til et akseptabelt resultat for kvartalet. Den internasjonale kredittobligasjonsindeksen KLP benytter, hadde en valutasikret avkastning på 2,1 prosent i andre kvartal 2012, mens indeksen for internasjonale statsobligasjoner hadde et godt kvartal med en avkastning på 2,3 prosent. Norske obligasjoner var også positive med en avkastning på 1,8 prosent.

Obligasjoner som holdes til forfall

Investering i obligasjoner som holdes til forfall, utgjorde 32,5 prosent av kollektivporteføljen. Ikke regnskapsførte merverdier utgjør 3,8 milliarder kroner. Porteføljen er godt diversifisert, og består av papirer utstedt av stat og meget kredittverdige institusjoner. En utsteder i hold til forfall porteføljen oppfyller ikke lengre de kvalitetskrav KLP stiller til slike investeringer. Posisjonen er derfor rutinemessig avhendet. Dette influerte avkastningen som ble 1,1 prosent for kvartalet.

Eiendom

Hittil i 2012 er det netto ervervet eiendom for omlag 2,1 milliarder kroner (inklusive avtaler hvor eiendom ikke er overtatt per utgangen av halvåret). Markedet for eiendom har vært stabilt i første halvår, og det er foretatt oppskrivning på 160 millioner kroner i halvåret ut i fra eiendomsspesifikke forhold. Samlet verdi på eiendomsmassen er 32,3 milliarder kroner. Eiendommene har gjennomgående solide leietakere og lange leiekontrakter. Økonomisk utleiegrad er på 96,3 prosent samlet for alle eiendommene.

Utvikling av nye prosjekter står sentralt i KLPs eiendomsvirksomhet og ambisjonen er å bygge miljøvennlige bygg for fremtiden. Over den neste treårsperioden forventes flere store prosjekter å bli gjennomført. Byggingen av kjøpesenteret Fornebu Senter utenfor Oslo starter høsten 2012. KLP har som målsetting å øke eiendomseksposeringen, og det forventes betydelige investeringer også i ferdig utviklet eiendom i årene som kommer.

Utenfor Norden har KLP eiendomseksposering gjennom forskjellige eiendomsfond. Ved utgangen av halvåret var verdien

av investeringer i slike fond 0,7 milliarder kroner.

Eiendomsforvaltning drives kun mot eget konsern og har derved bidratt til inntekter til de øvrige virksomhetsområdene, primært til avkastning på investert kapital for kundene i livsforsikring. I sum oppnådde eiendom en virksomhetsavkastning på 3,9 prosent i første halvår.

Utlån

Utlån i kollektivporteføljen var 29,0 milliarder kroner. Dette fordelte seg med 20,3 milliarder kroner i utlån til kommuner og andre virksomheter, og 8,7 milliarder kroner i pantsikrede boliglån. Utlånsporteføljen er kjennetegnet av høy kvalitet, uten tap på kommunelån og meget beskjedne avsetninger til tap på boliglån. Ikke regnskapsførte merverdier i utlånsporteføljen (fastrentelån) utgjorde 255 millioner kroner pr 30.06.2012.

Avkastning på selskapsporteføljen

Selskapsporteføljen omfatter plassering av egenkapital og innlånt ansvarlig kapital.

Selskapsporteføljen forvaltes med en langsiktig investeringshorisont med en målsetting om stabil avkastning og vekst i egenkapitalen. Investeringene i selskapsporteføljen oppnådde en avkastning på 1,2 prosent i andre kvartal.

Markedsforhold

Hittil har 15 kommuner og 1 fylkeskommune vedtatt å anbudsutsette sin tjenstepensjonsordning i år. Fire av disse har i dag sin tjenstepensjonsordning i KLP. I tillegg er det en kommunesammenslutning mellom en KLP kunde og en konkurrents kunde som vurderer egen pensjonskasseløsning. Det er fortsatt mulig å melde anbud, så bildet kan endres noe gjennom tredje kvartal.

Datterselskapenes forretningsområder Privat tjenstepensjon

Konsernets satsing på privat tjenstepensjon skjer i datterselskapet KLP Bedriftspensjon AS.

Det er høy markedsaktivitet i KLP Bedriftspensjon, og dette gjør seg utslag i en tilfredsstillende volumvekst og selskapet har i løpet av første halvår økt sin forvaltningskapital med i underkant av 40 prosent fra 904 millioner kroner ved inngangen av året til 1 252 millioner kroner ved utgangen av andre kvartal.

KLP Bedriftspensjon AS har inngått avtale med 171 nye kunder i løpet av første halvår, hvorav 25 prosent er tilflytting fra andre forsikringselskap.

Resultat

Selskapet har god avkastning på kundemidlene og oppnådde et resultat til kunder på 4,7 millioner kroner i første halvår. Selskapets resultat for første halvår utgjør minus 8,1 millioner kroner. Selskapet ble i andre kvartal tilført 25 millioner kroner i ny egenkapital.

Avkastning kundemidler

Prosent	Hittil pr 2. kvartal		Året
	2012	2011	2011
<i>Kollektivporteføljen</i>			
Kapitalavkastning I	2,3	2,6	6,3
Kapitalavkastning II	3,1	1,5	3,7
Innskuddspensjon med investeringsvalg	4,9	1,5	0,2
Profil P90	5,9	1,1	-6,0
Profil P70	5,4	1,3	-3,0
Profil P60	5,2	1,6	-1,4
Profil P50	5,0	1,9	0,3
Profil P40	4,8	2,2	2,0
Profil P30	4,4	2,0	2,8
Profil P20	4,0	2,5	4,3
Profil P10	3,5	2,3	5,2
Profil PM	1,6	1,2	3,0

Profilnavn indikerer andel aksjer i porteføljen.

Skadeforsikring

KLP Skadeforsikring AS tilbyr produkter i det offentlige markedet, bedriftsmarkedet, og privatmarkedet.

Offentlig/Bedriftsmarkedet

Konkurransen i markedet er fortsatt svært sterk. Det har vært høy tilbudsaktivitet, og resultatene viser en god vekst i bedriftsmarkedet. I kommunemarkedet er det også en markedsmessig fremgang.

Samlet skadeprosent for egen regning for alle bransjer og årganger sett under ett var 78,9 prosent. Dette er en svak nedgang i forhold til samme tidspunkt i 2011. I første halvår er det inn-rapportert fire eiendomsskader over 5 millioner kroner med samlet erstatningskostnad på 46 millioner kroner, hvorav tre i første kvartal.

Personmarkedet

Salget innen personmarkedet viser god utvikling og netto nysalg hittil i år er på 28 millioner kroner. Salgsresultatet er som forventet.

Skadeprosent for egen regning for alle bransjer og årganger sett under ett var 80,7. Dette er en klar forbedring sammenlignet med samme tidspunkt i 2011.

Resultat

Driftsresultatet (før skatt) for første halvår var 71,2 millioner kroner. På samme tid i fjor var resultatet 43,6 millioner kroner. Den forsikringstekniske driften viser et godt resultat for 2012. Det er inntektsført 16,1 millioner kroner ved regulering av tidligere års reserver. Samtidig er det ikke rapportert storskader over 20 millioner kroner så langt i år.

Sikkerhetsavsetningene er økt med 16,0 millioner kroner i første halvår 2012.

På tross av svakere finansmarkeder i andre kvartal er finansavkastningen tilfredsstillende for første halvår med 3,0 prosent.

Kapitalforvaltning og Fondsforvaltning

Verdipapirforvaltningen i KLP ivaretas av KLP Kapitalforvaltning AS og KLP Fondsforvaltning AS, og midlene forvaltes i diskresjonære mandater og verdipapirfond. Ved utgangen av første halvår 2012 ble det forvaltet i alt 198 milliarder kroner for konsernkunder og 18 milliarder kroner for konserneksterne kunder. Netto nytteging fra konserneksterne kunder utgjorde 3,3 milliarder kroner i første halvår 2012.

Antallet personkunder i KLP fondene er ca 18 000 og har vokst med 75 prosent det siste året.

Verdipapirfondet KLP Pensjon II ble i mars tildelt Morningstar Award for beste norske obligasjonsfond.

Resultat

KLP Kapitalforvaltning AS oppnådde et resultat (før skatt) på 2,2 millioner kroner i første halvår, mens KLP Fondsforvaltning AS oppnådde et resultat på 4,0 millioner kroner.

KLP Banken

KLP banken har hatt fremgang på flere områder så langt i 2012. Det er gjort mange markedsrettede tiltak og aktivitetsnivået er høyt.

Offentlig marked (OM) kan vise til forbedret inntjening også i andre kvartal. Dette skyldes bedre marginer på utlån samt at urealiserte tap som belastet resultatet i 2011 i stor grad er tilbakeført som inntekt grunnet bedre markedsutvikling.

Personmarkedssatsningen (PM) følger de oppsatte planer og budsjetter på utlånsiden, men har større utfordringer på innskuddsiden. Målsettingen er å oppnå tilstrekkelig balansestørrelse til å dekke kostnadene, samt på sikt gi driftsmessig overskudd. Det er i den forbindelse særlig oppmerksomhet mot tiltak som kan øke innskuddsvolumet.

Det er knyttet positive forventninger til satsingen mot nye kundegrupper. Det er registrert 5 482 nye personkunder i første halvår, en økning på ca 35 prosent. Utviklingen på boliglån er positiv. Netto volumøkning hittil i år er 723 millioner kroner. Det er en jevn tilstrømning av nye lånekunder og utviklingen ligger foran salgsbudsjettet.

Mislighold av boliglån ligger på et relativt lavt nivå. Mislighold pr 30.06.2012 over 90 dager er på 0,3 prosent. Det er ingen konstaterte tap i første halvår.

Resultat

KLP Banken konsernet har et resultat før skatt på 34 millioner kroner ved utløpet av andre kvartal. Av dette er 8 millioner kroner resultatet for andre kvartal isolert. Samlede netto renteinntekter i banken ble 35 millioner kroner i første halvår. Av dette er 22 millioner kroner opptjent i andre kvartal.

Samfunnsansvar

KLP-konsernet setter krav til sine leverandører når det gjelder kvalitet, miljø og etikk. KLP skal være en ansvarlig innkjøper og ivareta hensynet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og etiske forretningsprinsipper i samsvar med FNs Global Compact, som KLP har sluttet seg til.

Eksklusjon fra KLPs investeringer vil normalt få konsekvenser for de samme bedrifter som leverandører av varer og tjenester til konsernet. Det vises forøvrig til det ikke-finansielle regnskapet som er en del av denne rapporten. KLP og KLP-fondene er aktive eiere og legger vekt på å bruke sin stemmerett på generalforsamlinger.

Rammebetingelser og produktforhold

Banklovkommisjonen la den 28. juni frem NOU 2012:13 Pensjonslovene og folketrygdreformen II, med utkast til ny lov om kollektiv tjenstepensjonsforsikring innenfor Finansdepartementets oppdrag om tilpasninger av pensjonene i privat sektor til pensjonsreformen.

Banklovkommisjonen har søkt å lage et fleksibelt rammeverk for nye forsikringsbaserte produkter, der kostnads- og risikofordelingen mellom arbeidsgiver, produktleverandør, og arbeidstaker er balansert, tilpasset hovedprinsippene i ny folketrygd og soliditetsmessige utfordringer fremover. Utkastet berører i all hovedsak ytelsesordninger (foretakspensjonsloven). Forslaget er sendt på høring med svarfrist 1. oktober. Privat tjenstepensjon utgjør en relativ liten andel av KLPs virksomhet.

Den positive utviklingen i forventet levealder gir behov for å styrke premiereserven. Levealdersjustering av pensjonsytelsene i offentlig tjenstepensjon bidrar til å redusere oppreserveringsbehovet. Styrking av premiereserven vil skje for alle norske livsskaper gjennom en opptrapping over flere år innenfor rammer som forventes fastlagt av Finanstilsynet i andre halvår i 2012.

Finansdepartementet bestemte i slutten av juni at den maksimale beregningsrenten i livsforsikring ikke skal endres med virkning fra 1. januar 2013. Departementet legger i stedet til grunn at Finanstilsynet i 2013 vurderer om maksimal beregningsrente bør endres med virkning fra 1. januar 2014.

Fremtidsutsikter

Utviklingen etter halvårsskiftet har vært positiv. KLP vil også for 2012 prioritere at avkastningsoverskudd tilsvarende 0,3 prosent av premiereserven tilbakeføres til kundenes premiefond for å dekke likviditetsbehovet som knytter seg til innkreving av egenkapitaltilskudd på vanlig nivå. Avkastningsoverskudd utover dette vil trolig i sin helhet måtte anvendes til oppreservering for lengre levetid.

På sikt vil et fortsatt lavt rentenivå og volatile aksjemarkeder utfordre målsettingen om en stabil god inntjening. God soliditet og en stor portefølje av obligasjoner som holdes til forfall er et godt utgangspunkt for å oppnå gode resultater også fremover.

KLP arbeider fortløpende med å forberede overgang til de nye soliditetsregler for forsikring under Solvens II. Regelverket er om-

fattende, og arbeidet med å tilpasse seg er tidkrevende. KLP er finansielt godt posisjonert i forhold til regelverkets krav.

Det ventes at KLP vil få en kraftig økning i antall pensjonister i årene framover. Det arbeides derfor med å utvikle systemer for å automatisere saksbehandlingen slik at denne økningen kan møtes på en rasjonell måte.

KLP er et kundeeiet selskap. Arbeidet med å videreutvikle selskaps produkter og tjenester til beste for eiere og kunder står derfor helt sentralt. KLP vil også fremover arbeide for lave kostnader, god avkastning, og kundevennlig betjening for å bidra til en konkurransedyktig verdiskaping.

Oslo, 16. august 2012

Styret i Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap

Arne Øren
Leder

Finn Jebsen
Nestleder

Liv Kari Eskeland

Marit Torgersen

Herlof Nilssen

Jan Helge Gulbrandsen

Siv Holland
Valgt av og blant de ansatte

Freddy Larsen
Valgt av og blant de ansatte

Konsernregnskap etter 2. kvartal 2012

Noter	Resultatregnskap Millioner kroner	2. kvartal 2012	2. kvartal 2011	01.01.12- 30.06.12	01.01.11- 30.06.11	Året 2011
1,4	Premieinntekter for egen regning	9 353	3 632	15 723	7 120	22 574
	Løpende avkastning fra finansielle eiendeler	1 725	2 540	4 012	5 515	9 343
	Netto renteinntekt bank	33	39	76	54	142
	Netto verdiendringer på finansielle instrumenter	-981	-752	2 655	-1 245	-2 842
5	Netto inntekter fra investeringseiendommer	652	803	1 386	1 223	1 879
6	Andre inntekter	190	195	384	373	748
	Sum netto inntekter	10 974	6 457	24 236	13 040	31 845
	Erstatninger for egen regning	-2 711	-2 466	-5 671	-5 239	-10 615
	Endring i forsikringsmessige avsetninger	-8 031	-2 487	-12 841	-4 528	-17 291
7	Rentekostnad og verdiendring ansvarlig lån og fondsobligasjonslån	-278	-33	-33	64	-406
8	Driftskostnader	-245	-246	-539	-498	-1 115
9	Andre kostnader	-159	-166	-322	-330	-660
	Sum kostnader	-11 424	-5 398	-19 405	-10 531	-30 087
	Driftsresultat	-450	1 059	4 831	2 510	1 757
	Til/fra kursreguleringsfond i livsforsikring	747	814	-2 875	1 571	2 505
	Til tilleggsavsetninger i livsforsikring	0	0	0	0	-2 156
	Midler tilført forsikringskundene i livsforsikring	-39	-1 627	-1 345	-3 651	-1 453
3	Resultat før skatt	258	246	611	429	653
	Skattekostnad	2	-1	-2	-21	-24
	Resultat	260	245	609	408	629
	Revaluering eiendommer til bruk i egen virksomhet	5	43	17	81	92
	Valutaomregning utenlandske datterselskaper	-56	-96	-175	-74	6
	Sum utvidet resultat	-51	-52	-158	7	97
	Totalresultat	209	193	451	415	726

Konsernregnskap etter 2. kvartal 2012

Noter	Balanse Millioner kroner	30.06. 2012	30.06. 2011	31.12. 2011
EIENDELER				
	Immaterielle eiendeler	348	372	344
	Varige driftsmidler	1 046	1 042	1 041
	Investeringer i tilknyttede selskap	3	3	3
5	Investeringseiendom	30 998	26 812	28 726
13	Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall	40 998	42 266	41 438
13	Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer	49 542	41 244	46 936
11,13	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder til virkelig verdi over resultat	2 519	4 260	2 519
13	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder	50 445	51 218	51 024
11,13	Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over resultat	86 013	70 475	77 050
11	Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat	38 378	36 269	36 168
11,13	Finansielle derivater	1 302	904	915
12	Fordringer	8 316	5 329	1 603
	Eiendeler i innskuddsbasert livsforsikring	244	173	198
	Bankinnskudd	2 514	4 782	3 820
	SUM EIENDELER	312 665	285 149	291 784
EGENKAPITAL OG GJELD				
	Innskutt egenkapital	6 221	5 624	6 217
	Opptjent egenkapital	6 298	5 514	5 847
	SUM EGENKAPITAL	12 519	11 138	12 064
10	Fondsobligasjonslån	1 175	870	1 145
10	Ansvarlig lånekapital	2 992	2 984	3 143
	Pensjonsforpliktelser	518	476	518
14	Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	261 100	234 605	244 086
14	Avsetning i livsforsikring med investeringsvalg	244	173	198
	Premie-, erstatnings-, og sikkerhetsfondsavsetning i skadeforsikring	2 774	2 771	2 567
10	Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	20 691	18 649	22 152
10,11	Gjeld til kredittinstitusjoner	4 244	4 894	1 398
10	Gjeld til og innskudd kunder	2 324	1 530	1 840
11	Finansielle derivater	870	311	1 031
	Utsatt skatt	46	41	45
15	Annen kortsiktig gjeld	3 169	6 706	1 596
	SUM GJELD	300 146	274 010	279 720
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	312 665	285 149	291 784
	Betingede forpliktelser	4 459	3 538	4 753

Konsernregnskap etter 2. kvartal 2012

Oppstilling av endringer i egenkapital

2012 Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2012	6 217	5 847	12 064
Resultat	0	609	609
Utvidet resultatregnskap			
Revaluering av eiendommer til eget bruk	0	17	17
Valutaomregning utenlandske datterselskaper	0	-175	-175
Sum utvidet resultat	0	-158	-158
Sum totalresultat	0	451	451
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	7	0	7
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-4	0	-4
Sum transaksjoner med eierne	4	0	4
Egenkapital 30.06.2012	6 221	6 298	12 519

2011 Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2011	5 628	5 186	10 814
Resultat	0	417	417
Utvidet resultatregnskap			
Revaluering av eiendommer til eget bruk	0	72	72
Valutaomregning utenlandske datterselskaper	0	-74	-74
Sum utvidet resultat	0	-2	-2
Sum totalresultat	0	415	415
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	3	0	3
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-7	0	-7
Sum transaksjoner med eierne	-3	0	-3
Andre endringer			
Reklassifisering av fond i skadeforsikring	0	-87	-87
Sum andre endringer	0	-87	-87
Egenkapital 30.06.2011	5 624	5 514	11 138

Konsernregnskap etter 2. kvartal 2012

Kontantstrømoppstilling Millioner kroner	01.01.12- 30.06.12	01.01.2012 -31.03.2012	01.01.2011 -31.12.2011	01.01.2011 -30.09.2011	01.01.2011 -30.06.2011
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-1 269	-1 278	-2 570	1 004	3 093
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-40	-18	-96	-916	-898
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	4	-81	3 562	153	-337
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	-1 305	-1 377	896	242	1 859
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	3 820	3 820	2 924	2 924	2 924
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	2 514	2 443	3 820	3 166	4 782

Note 1 Regnskapsprinsipper og - estimater

Regnskapet i denne delårsrapporten viser konsernregnskapet til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) med datterselskaper for perioden 01.01.2012 – 30.06.2012. Regnskapet er ikke revidert.

Delårsregnskapet til konsernet er avlagt etter internasjonalt EU-godkjente regnskapsstandarder (IAS/IFRS). Denne delårsrapporten er utarbeidet i henhold til IAS 34 "Interim Financial Reporting" og følger de samme regnskapsprinsipper som benyttes i årsregnskapet for 2011.

Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves av et fullstendig årsregnskap, og denne delårsrapporten bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2011. Dette fås ved henvendelse til KLPs hovedkontor i Dronning Eufemias gate 10, eller på www.klp.no.

Premieinntekter for egen regning/endring i forsikringsmessige avsetninger

Lønnsendringer og endring i folketrygdens grunnbeløp (G) for medlemmer i KLPs ytelsesbaserte pensjonsordninger påvirker de forsikringsmessige forpliktelsene, og dette finansieres med en engangspremie betalt av arbeidsgiver. Tidligere ble effekten på avsetningene og premieinntektene regnskapsført ved fakturering av engangspremien.

Fra og med 2012 estimeres og inntektsføres engangspremier knyttet til lønns- og G-reguleringer på det tidspunktet forpliktelsesøkningen registreres. Inntil reguleringspremietilskuddet faktureres vil påløpt forpliktelse som følge av registrerte lønnsjusteringer framstå som premiefordringer, alternativt som kortsiktig gjeld til forsikringstakere dersom tilskudd er forhåndsinnbetalt.

Likeledes fører ovennevnte forhold til en økning i endring i forsikringsmessige avsetninger med tilsvarende beløp fra samme tidspunkt. Netto resultateffekt og egenkapitaleffekt blir således null.

Nettoeffekt av estimatendringen er økte premieinntekter og økte forpliktelser på 5 838 millioner kroner i andre kvartal 2012 mot andre kvartal 2011.

Note 2 Nøkkeltall - akkumulert

Millioner kroner	Q2-12	Q1-12	Q4-11	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10
KLP Konsern								
Resultat før skatt	611	353	653	490	429	183	524	368
Forvaltningskapital	312 665	315 057	291 784	284 518	285 149	287 849	271 736	267 318
Egenkapital	12 519	12 304	12 064	11 927	11 138	10 943	10 814	10 632
Kapitaldekning	10,4 %	10,5 %	10,9 %	11,0 %	10,8 %	11,0 %	11,5 %	11,6 %
Antall ansatte i konsernet	802	796	775	769	768	753	762	763

Millioner kroner	Q2-12	Q1-12	Q4-11	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10
Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringselskap								
Resultat før skatt	442	235	705	512	461	222	572	412
Premieinntekter for egen regning	15 159	6 158	21 752	17 772	6 649	3 315	20 345	16 960
- herav tilflyttet premiereserve	1 550	1 683	112	108	63	63	54	49
Erstatninger for egen regning	5 394	2 783	10 033	7 492	4 991	2 633	10 082	7 881
- herav fraflyttet premiereserve, tilleggsavsetning og kursreguleringsfond	146	142	310	310	309	297	1 389	1 389
Netto investeringer i kollektivporteføljen	254 584	262 615	242 267	230 914	236 763	240 414	225 522	214 704
Netto investeringer i investeringsvalgporteføljen	1 463	1 447	1 404	1 380	1 453	1 338	274	267
Forsikringskundes fond inkludert opptjent resultat	258 734	251 509	243 439	238 102	233 982	229 445	227 533	222 120
- herav fond med garantert avkastning	234 561	226 698	226 153	223 335	214 061	207 968	207 026	203 870
Ansvarlig kapital	14 928	14 891	14 857	14 433	13 631	13 765	13 221	13 201
Risikoresultat	82	64	308	112	95	53	160	61
Avkastningsresultat	1 183	1 202	3 286	3 127	3 455	1 915	4 280	3 371
Administrasjonsresultat	49	8	61	72	65	30	82	79
Soliditetskapital	41 680	41 336	36 190	34 657	35 408	33 427	33 308	34 583
Solvensmargindekning	232 %	239 %	244 %	227 %	227 %	230 %	224 %	216 %
Kapitaldekning	10,9 %	11,0 %	11,5 %	11,4 %	11,2 %	11,5 %	12,0 %	12,3 %
Kjernekapitaldekning	8,7 %	8,8 %	9,1 %	9,0 %	8,8 %	9,0 %	9,3 %	9,4 %
Bokført avkastning kollektivportefølje	1,9 %	1,2 %	4,5 %	3,7 %	3,1 %	1,6 %	5,1 %	3,9 %
Verdijustert avkastning kollektivportefølje	3,1 %	2,7 %	3,2 %	1,1 %	2,3 %	1,2 %	7,5 %	5,1 %
Avkastning investeringsvalgportefølje	3,4 %	3,4 %	2,2 %	-0,3 %	1,9 %	1,1 %	8,6 %	5,3 %
Avkastning selskapsporteføljen	2,6 %	1,4 %	4,2 %	3,5 %	3,3 %	1,7 %	5,2 %	3,8 %

KLP Skadeforsikring AS

Resultat før skatt	71	23	25	33	44	12	72	60
Forfalt bruttopremie	591	427	650	586	520	365	631	574
Premieinntekter for egen regning	325	161	599	442	288	141	539	400
Egenkapital	535	512	481	497	501	483	481	454
Skadeprosent	78,9 %	102,9 %	88,3 %	82,5 %	85,5 %	94,4 %	91,5 %	94,2 %
Combined-ratio	103,3 %	130,2 %	118,4 %	109,6 %	109,6 %	123,3 %	121,9 %	123,1 %
Avkastning på midler til forvaltning	3,0 %	2,4 %	4,5 %	2,6 %	2,8 %	1,3 %	7,2 %	5,2 %
Kapitaldekning	29,0 %	29,8 %	31,8 %	30,9 %	30,0 %	31,5 %	32,0 %	27,1 %
Ansvarlig kapital	453	453	451	439	438	436	433	381
Årlig bestandspremievolum person	142	130	120	109	99	88	79	67
Årlig bestandspremievolum arbeidsgiver	577	562	548	551	541	542	530	529
Netto nyttegning (akkumulert innenfor året)	31	14	90	44	34	15	68	51

Millioner kroner	Q2-12	Q1-12	Q4-11	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10
KLP Bedriftspensjon AS								
Resultat før skatt	-8,1	-5,1	-23,8	-13,8	-6,8	-2,4	-17,1	-12,1
Premieinntekter for egen regning	274,9	66,6	286,5	259,6	212,3	47,8	149,5	113,1
- herav tilflyttet premiereserve	219,9	39,2	194,7	191,2	166,3	25,3	97,7	77,0
Forsikringskundernes fond inkludert opptjent resultat	1 139,4	941,8	844,0	810,3	796,3	622,3	559,0	512,8
- herav fond med garantert avkastning	842,0	662,8	605,2	589,9	566,6	423,0	396,3	392,1
Avkastningsresultat	4,7	5,4	14,2	6,6	11,9	8,1	9,9	9,5
Risikoresultat	2,9	0,3	0,1	2,8	2,3	1,2	3,6	3,4
Administrasjonsresultat	-14,0	-7,4	-28,2	-19,0	-11,6	-4,9	-23,4	-17,5
Ansvarlig kapital	60,4	43,0	48,0	32,3	39,4	43,9	46,7	51,5
Soliditetskapital	122,0	94,8	90,2	77,6	88,2	87,8	89,3	95,7
Kapitaldekning	11,9 %	11,2 %	13,9 %	9,4 %	12,0 %	16,8 %	19,6 %	23,1 %
Bokført kapitalavkastning kollektivportefølje	2,3 %	1,6 %	6,3 %	3,8 %	4,2 %	2,6 %	6,0 %	5,1 %
Verdijustet kapitalavkastning kollektivportefølje	3,1 %	2,3 %	3,7 %	1,3 %	2,6 %	1,5 %	8,3 %	5,6 %
Avkastning innskuddspensjon med investeringsvalg	4,9 %	6,1 %	0,2 %	-3,9 %	1,9 %	1,5 %	9,3 %	4,4 %
Avkastning selskapsportefølje	3,0 %	1,9 %	4,8 %	3,2 %	1,9 %	0,6 %	5,0 %	4,6 %
KLP Banken Konsern								
Resultat før skatt	34,1	26,4	-62,2	-33,5	-20,9	1,6	35,9	-8,0
Netto renteinntekter	35,2	12,8	21,1	11,1	10,1	11,3	31,6	25,6
Øvrige driftsinntekter	51,5	29,5	63,4	46,2	30,9	17,6	54,6	35,8
Driftskostnader og avskrivninger	-60,3	-33,4	-139,9	-97,7	-62,4	-28,5	-109,6	-79,8
Netto realisert/urealisert endring finansielle instrumenter til virkelig verdi	7,6	17,5	-6,8	7,0	0,5	1,1	59,2	10,5
Innskudd	2 323,6	2 115,0	1 840,3	1 715,1	1 530,4	1 440,9	1 025,7	656,2
Utlån med pant i bolig	1 597,4	1 653,3	3 213,9	2 476,9	2 057,0	1 614,3	1 266,6	797,9
Utlån med offentlig garanti	22 191	24 734	25 202	25 652	24 732	24 794	25 062	26 433
Misligholdte lån	5,7	11,8	16,1	40,8	3,5	-	-	-
Innlån ved utstedelse av verdipapirer	24 868	25 864	24 170	22 132	18 635	13 629	9 245	6 487
Andre innlån	200	450	4 306	6 010	8 313	11 819	16 167	19 782
Forvaltningskapital	28 960	29 932	31 716	31 387	29 859	28 237	27 865	28 310
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	29 752	30 238	29 790	29 626	28 862	28 051	31 252	31 488
Egenkapital	1 184	1 175	1 171	1 170	1 179	1 189	1 186	1 187
Rentenetto	0,12 %	0,04 %	0,07 %	0,04 %	0,04 %	0,04 %	0,10 %	0,08 %
Resultat av ordinær drift før skatt	0,11 %	0,09 %	-0,21 %	-0,11 %	-0,07 %	0,01 %	0,11 %	-0,03 %
Resultat av ordinær drift eks. virkelig verdi vurderinger, før skatt	0,09 %	0,03 %	-0,19 %	-0,14 %	-0,07 %	0,00 %	-0,07 %	-0,06 %
Egenkapitalavkastning før skatt	2,88 %	2,25 %	-5,31 %	-2,86 %	-1,78 %	0,13 %	3,02 %	-0,67 %
Kapitaldekning	18,2 %	17,2 %	14,4 %	15,6 %	17,1 %	17,7 %	14,2 %	17,6 %
KLP Kapitalforvaltning AS og KLP Fondsforvaltning AS								
Resultat før skatt	6,2	0,1	26,3	21,0	14,0	2,5	19,2	7,3
Totale midler til forvaltning	216 113	214 399	205 099	192 636	192 446	186 521	185 714	172 810
Midler forvaltet for eksterne kunder	17 713	16 134	13 650	13 143	14 704	13 820	14 170	12 771

Note 3 Segmentinformasjon - resultat etter IFRS pr virksomhetsområde

Tidsrekke resultat - kvartalstall

Millioner kroner	Q2-12	Q1-12	Q4-11	Q3-11	Q2-11	Q1-11	Q4-10	Q3-10
Sum inntekter	10 974	13 262	11 527	13 535	6 457	7 340	11 647	12 808
Sum kostnader	-10 716	-12 909	-11 351	-13 487	-6 211	-7 157	-11 491	-12 583
Konsernresultat før skatt	258	353	176	48	246	183	148	225
Resultat for virksomhetsområder								
Livsforsikring	193	305	224	79	211	167	84	174
Skadeforsikring	48	23	-7	-20	40	12	10	47
Bank	8	26	-47	-15	-21	2	41	-3
Kapitalforvaltning	7	-1	5	5	14	2	12	6
Øvrig virksomhet	1	0	2	-1	2	0	0	0
Konsernresultat før skatt	258	353	176	48	246	183	148	225

Note 4 Premieinntekter for egen regning

Millioner kroner	2. kvartal 2012	2. kvartal 2011	01.01.12 -30.06.12	01.01.11 -30.06.11	Året 2011
Forfalte premier, brutto	9 319	3 503	13 979	6 917	22 316
- Avgitte gjenforsikringspremier	-14	-12	-26	-26	-48
Overføring av premiereserve fra andre	48	141	1 770	229	306
Sum premieinntekter for egen regning	9 353	3 632	15 723	7 120	22 574

Note 5 Investerings eiendom

Resultat Millioner kroner	2. kvartal 2012	2. kvartal 2011	01.01.12 -30.06.12	01.01.11 -30.06.11	Året 2011
Netto leieinntekter m.v.	519	580	1 242	886	1 469
Verdiregulering	134	223	143	337	410
Netto inntekter fra investeringseiendommer	652	803	1 386	1 223	1 879

Balanse Millioner kroner	30.06. 2012	30.06. 2011	31.12. 2011
Investerings eiendom 01.01	28 726	26 105	26 105
Verdiregulering	143	337	410
Netto tilgang	2 112	330	2 211
Øvrige endringer	17	40	0
Investerings eiendom 30.06/31.12	30 998	26 812	28 726

Note 6 Andre inntekter

Millioner kroner	2. kvartal 2012	2. kvartal 2011	01.01.12- 30.06.12	01.01.11- 30.06.11	Året 2011
Tilskudd AFP	159	165	321	329	655
Honorarinntekter	27	24	56	47	94
Øvrige inntekter	5	6	8	-3	0
Sum andre inntekter	190	195	384	373	748

Note 7 Ansvarlig lån og Fondsobligasjonslån

Millioner kroner	2. kvartal 2012	2. kvartal 2011	01.01.2012 - 30.06.2012	01.01.2011 - 30.06.2011	Året 2011
Ansvarlig lån					
Rentekostnader ¹	-37	-37	-72	-75	-151
Verdiendring	-34	24	90	55	-41
Sum ansvarlig lån	-71	-13	19	-19	-192
Fondsobligasjonslån					
Rentekostnader	-11	-10	-22	-20	-42
Verdiendring	-196	-11	-30	103	-172
Sum fondsobligasjonslån	-207	-20	-51	84	-213
Sum rentekostnad og verdiendring ansvarlig lån og fondsobligasjonslån	-278	-33	-33	64	-406

¹ Foruten rene rentekostnader inkluderer dette kostnadsføringen av underkurs på det ene ansvarlige lånet.

Noten gir en spesifisering av linjen "Rentekostnad og verdiendring ansvarlig lån og fondsobligasjonslån" fordelt på rentekostnader og verdiendring i periodene angitt.

De store svingningene i verdiendring kommer i stor grad av at lånene er denominert i utenlandsk valuta. Det ene ansvarlige lånet er utstedt i euro, mens det andre ansvarlige lånet og fondsobligasjonslånet er utstedt i japanske yen. På fondsobligasjonslånet er det benyttet sikringsbokføring. De to ansvarlige lånene har ordinær økonomisk sikring. Bruken av sikring innebærer i praksis en minimal total resultateffekt hvis man hensyntar sikringsobjekt og sikringsinstrument samlet. For mer informasjon vedrørende sikring og betingelser på de ansvarlige lånene og fondsobligasjonslånet henvises det til årsrapporten.

Note 8 Driftskostnader

Millioner kroner	2 kvartal 2012	2 kvartal 2011	01.01.12 - 30.06.12	01.01.11 - 30.06.11	Året 2011
Personalkostnader	168	158	344	301	608
Avskrivninger	24	23	48	47	138
Andre driftskostnader	53	64	146	149	370
Sum driftskostnader	245	246	539	498	1 115

Note 9 Andre kostnader

Millioner kroner	2. kvartal 2012	2. kvartal 2011	01.01.12- 30.06.12	01.01.11- 30.06.11	Året 2011
Kostnader AFP	158	164	320	328	654
Andre kostnader	1	2	1	2	5
Sum andre kostnader	159	166	322	330	660

Note 10 Finansiell gjeld

Millioner kroner	Pålydende i NOK	Valuta	Rente	Forfall	Bokført verdi 30.06.2012	Bokført verdi 30.06.2011	Bokført verdi 31.12.2011
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån							
Evigvarende ansvarlig lån							
Kommunal Landspensjonskasse	2 372	EUR	Fast	Evig- varende	2 279	2 349	2 402
Kommunal Landspensjonskasse	554	JPY	Fast	Evig- varende	713	635	742
Fondsobligasjonslån							
Kommunal Landspensjonskasse	984	JPY	Fast	2034	1 175	870	1 145
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	3 910				4 166	3 854	4 288
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer							
Obligasjoner med fortrinnsrett							
KLP Kommunekreditt AS		NOK	Flytende	2011	0	100	0
KLP Kommunekreditt AS	2 470	NOK	Flytende	2012	2 474	1 500	5 900
KLP Kommunekreditt AS	1 250	SEK	Flytende	2013	1 095	1 095	1 095
KLP Kommunekreditt AS	4 000	NOK	Flytende	2013	4 006	6 900	4 000
KLP Kommunekreditt AS	4 000	NOK	Flytende	2014	4 012	4 000	4 000
KLP Kommunekreditt AS	500	SEK	Flytende	2015	435	0	0
KLP Kommunekreditt AS	4 300	NOK	Flytende	2015	4 305	4 300	4 300
KLP Kommunekreditt AS	2 500	NOK	Fast	2015	2 511	0	2 000
KLP Kommunekreditt AS	1 000	NOK	Flytende	2016	1 006	0	0
KLP Kommunekreditt AS	750	NOK	Fast	2020	769	750	750
Amortisering og verdjusteringer					79	4	107
Sum obligasjoner med fortrinnsrett	20 770				20 691	18 649	22 152
Gjeld til kredittinstitusjoner							
KLP Kreditt AS	0	NOK	Flytende	2011	0	4 294	0
KLP Banken AS	899	NOK	Fast	2012	908	0	1 006
KLP Banken AS	500	NOK	Flytende	2012	501	0	0
KLP Banken AS	1 660	NOK	Flytende	2013	1 663	0	0
KLP Banken AS	300	NOK	Flytende	2015	302	0	0
KLP Banken AS	300	NOK	Fast	2017	300	0	0
Kommunal Landspensjonskasse	601	NOK/EUR/ USD	Flytende	2012	571	600	392
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	4 260				4 244	4 894	1 398
Gjeld til og innskudd fra kunder¹							
Privat	2 265	NOK			2 265	1 504	1 809
Næring	59	NOK			59	26	31
Sum gjeld og innskudd kunder	2 324				2 324	1 530	1 840
Sum finansiell gjeld	31 263				31 425	28 927	29 680

¹ Det er ikke kontraktfestet forfall på innskudd.
Noten viser finansiell gjeld konsernet har ved periodeslutt.

Note 11 Virkelig verdi hierarki

Millioner kroner	30.06.2012	30.06.2011	31.12.2011
Eiendeler¹			
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	0	0	0
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	2 519	4 260	2 519
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0	0
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder	2 519	4 260	2 519
Gjeldsinstrumenter (obligasjoner, sertifikater og plasseringer hos kredittinstitusjoner)			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	52 229	46 392	49 219
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	33 784	24 083	27 832
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0	0
Gjeldsinstrumenter (obligasjoner, sertifikater og plasseringer hos kredittinstitusjoner)	86 013	70 475	77 050
Egenkapitalinstrumenter (aksjer, aksje- og eiendomsfond og alternative investeringer)			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	33 528	32 334	31 378
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	1 964	2 120	2 259
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	2 886	1 815	2 547
Egenkapitalinstrumenter (aksjer, aksje- og eiendomsfond og alternative investeringer)	38 378	36 269	36 183
Finansielle derivater			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	0	0	0
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	1 302	904	915
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0	0
Finansielle derivater	1 302	904	915
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	128 212	111 908	116 668
Forpliktelser			
Finansielle derivater			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	0	0	0
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	870	311	1 031
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0	0
Finansielle derivater	870	311	1 031
Gjeld til kredittinstitusjoner			
Nivå 1: Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	571	600	392
Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	3 673	4 294	1 006
Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	4 244	4 894	1 398
Sum finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	5 114	5 205	2 429

Note 11 Virkelig verdi hierarki, forts.

Endringer i nivå 3 ² Millioner kroner	2. kvartal 2012	2. kvartal 2011	Året 2011
Beholdning 01.01	2 547	1 589	1 589
Solgt	-529	-196	-360
Kjøpt	784	307	1 018
Urealiserte endringer	84	115	300
Utgående balanse	2 886	1 815	2 547
Beholdning 30.06/31.12	25	5	62

¹ I tillegg til eiendelene som er listet opp, faller også eiendeler i innskuddsbaserte ordninger inn under virkelig verdi hierarkiet.

I tabellen holdes dette utenfor, men av de 244 millioner kronene ville dette tillegget utgjort 112 millioner i aksjer og andeler i nivå 1 og 132 millioner i gjeldsinstrumenter til virkelig verdi i nivå 1 pr 30.06.2012

² Korrigert inngående balanse sammenlignet med tidligere skyldes en høyere verdi på fondet Abingworth Bioventures V (CO-INV GROWTH) enn oppgitt tidligere.

Kolonnene "Endringene i nivå 3" viser endringer i nivå 3 klassifiserte papirer i perioden angitt.

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Nivå 1: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer .

Nivå 2: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdata. Dette inkluderer priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens og derfor ikke anses som omsatt i et aktivt marked, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.

Nivå 3: Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller omsettes i markeder ansett som inaktive. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt. Instrumentene som omfattes i nivå 3 hos konsernet er blant annet unoterte aksjer og Private Equity.

Note 12 Fordringer

Millioner kroner	30.06. 2012	30.06. 2011	31.12. 2011
Kortsiktig fordring verdipapirhandel	805	3 772	134
Premiefordringer	5 832	86	305
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning	201	259	218
Øvrige fordringer	1 477	1 212	946
Sum fordringer	8 316	5 329	1 603

Note 13 Kredittrisiko

30.06.2012 Millioner kroner	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall - målt til amortisert kost						
Banker	0	1 056	2 175	10	1 050	4 290
Finans- og kredittforetak	0	0	0	0	1 000	1 000
Offentlig garanti	1 382	0	0	0	52	1 434
Stat og statsgaranti innen OECD	20 278	0	0	819	1 009	22 107
Statsforetak og Covered Bonds	2 731	549	932	0	1 468	5 680
Øvrige	0	1 012	1 680	0	3 795	6 487
Sum	24 391	2 617	4 787	829	8 374	40 998
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer - målt til amortisert kost						
Banker	0	1 770	4 150	0	1 254	7 174
Finans- og kredittforetak	526	0	251	0	251	1 028
Offentlig garanti	1 125	0	0	0	787	1 913
Stat og statsgaranti innen OECD	12 160	0	0	2 001	2 211	16 373
Statsforetak og Covered Bonds	6 848	817	2 025	0	2 395	12 086
Øvrige	0	1 692	1 384	874	7 019	10 968
Sum	20 660	4 279	7 809	2 875	13 918	49 542
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning						
Banker	0	445	3 949	51	9 397	13 842
Finans- og kredittforetak	38	0	726	0	3 664	4 429
Offentlig garanti	720	55	0	0	854	1 629
Stat og statsgaranti innen OECD	5 813	3 995	0	518	0	10 326
Statsforetak og Covered Bonds	993	73	0	0	3 403	4 469
Øvrige	0	868	120	32	5 899	6 920
Sum	7 564	5 437	4 796	601	23 217	41 615
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler						
Danmark	0	0	231	0	0	231
Finland	0	63	0	0	0	63
Norge	0	47	323	0	0	370
Storbritannia	0	0	0	0	0	0
Sveits	0	0	51	0	0	51
Sverige	0	0	268	0	0	268
Tyskland	0	0	19	0	0	19
USA	0	0	300	0	0	300
Sum	0	110	1 192	0	0	1 302
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Rentefondsandeler						
Stat og statsgaranti innen OECD	0	0	0	0	120	120
Øvrige	0	0	18 025	0	14 791	32 815
Sum	0	0	18 025	0	14 911	32 936

Note 13 Kredittrisiko, forts.

30.06.2012 Millioner kroner	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Utlån og fordringer						
Danmark	0	0	268	0	0	268
Norge	0	156	4 383	0	3 028	7 568
Finland	0	10	0	0	0	10
Storbritannia	0	2 057	0	0	0	2 057
Sverige	0	97	1 043	0	0	1 141
USA	0	0	419	0	0	419
Sum	0	2 321	6 113	0	3 028	11 462
Sum verdipapirer	52 615	14 765	42 722	4 305	63 445	177 851
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder¹						
	0 %	20 %	35 %	100 %	150 %	Totalt
Offentlig sektor ¹	0	36 309	0	4 772	0	41 080
Foretak	0	7	0	1 769	2	1 778
Privatpersoner	0	0	10 057	48	0	10 105
Sum	0	36 315	10 057	6 589	2	52 964

31.12.2011 Millioner kroner	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	0	2 043	1 042	1 032	861	4 977
Offentlig garanti	1 368	0	0	0	50	1 419
Sparebanker	0	0	50	0	210	260
Stat og statsgaranti innen OECD	21 087	839	1 581	0	0	23 506
Statsforetak og Covered Bonds	3 246	0	0	0	1 462	4 708
Øvrige	0	989	2 587	0	2 991	6 568
Sum	25 701	3 871	5 260	1 032	5 574	41 438
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer - målt til amortisert kost						
Finans- og kredittforetak	510	259	3 889	0	2 302	6 960
Offentlig garanti	1 111	0	0	0	829	1 940
Sparebanker	0	0	451	0	681	1 132
Stat og statsgaranti innen OECD	14 355	0	2 045	0	0	16 400
Statsforetak og Covered Bonds	5 973	1 118	1 768	0	2 401	11 260
Øvrige	0	1 268	2 245	389	5 341	9 243
Sum	21 949	2 645	10 399	389	11 555	46 936

Note 13 Kredittrisiko, forts.

31.12.2011 Millioner kroner	AAA	AA	A	BBB	NR/ NIG	Totalt
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning						
Finans- og kredittforetak	45	2 477	4 029	10	1 959	8 520
Offentlig garanti	681	55	0	0	720	1 456
Sparebanker	0	0	826	0	7 972	8 797
Stat og statsgaranti innen OECD	5 452	3 832	349	0	0	9 633
Statsforetak og Covered Bonds	1 311	0	0	0	3 077	4 388
Øvrige	0	223	25	391	4 272	4 910
Sum	7 490	6 586	5 229	401	17 999	37 704
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler						
Danmark	0	0	170	0	0	170
Finland	0	42	0	0	0	42
Norge	0	75	136	0	0	211
Storbritannia	0	0	2	0	0	2
Sveits	0	0	43	0	0	43
Sverige	0	0	152	0	0	152
Tyskland	0	0	84	0	0	84
USA	0	0	211	0	0	211
Sum	0	117	798	0	0	915
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Rentefondsandeler						
Offentlig sektor, finans og kredittforetak	0	0	0	0	1 240	1 240
Stat og statsgaranti innen OECD	0	0	0	0	117	117
Øvrige	0	0	16 405	0	12 871	29 276
Sum	0	0	16 405	0	14 228	30 633
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - Utlån og fordringer						
Danmark	0	0	130	0	0	130
Finland	0	299	0	0	0	299
Frankrike	0	0	0	0	0	0
Norge	0	0	2 743	0	2 661	5 404
Sverige	0	195	444	0	0	639
Storbritannia	0	1 763	9	0	0	1 771
USA	0	0	470	0	0	470
Sum	0	2 257	3 796	0	2 661	8 713
Sum verdipapirer	55 140	15 476	41 886	1 822	52 077	166 400
Utlån kommuner, bedrifter og personkunder ¹						
		0 %	20 %	35 %	100 %	Totalt
Offentlig sektor ¹		0	39 789	0	3 098	42 887
Foretak		0	0	0	1 474	1 474
Privatpersoner		0	0	9 100	82	9 182
Sum		0	39 789	9 100	4 654	53 543

Note 13 Kredittrisiko, forts.

Det er lagt vekt på at kreditteksponeringen er diversifisert for å unngå konsentrasjon av kredittrisiko mot enkelte debitorer. For å overvåke kredittrisiko i utlånene og investeringene er det nedsatt en egen kredittkomite som møtes på jevnlig basis. Grensene for kredittrisiko mot den enkelte debitor fastsettes av komiteen. Endringer i debtors kredittvurdering overvåkes og følges opp av KLP Kapitalforvaltning.

Konsernet har god balanse mellom norske obligasjoner og internasjonale obligasjoner, og har en portefølje av utelukkende gode kreditter. Konsernet kan sies å ha en høy konsentrasjon av gjeldsinstrumenter rettet mot norsk offentlig sektor, dog dette ikke impliserer konsentrasjonsrisiko i ordinær forstand siden motpartsrisikoen er minimal.

I noteinndelingen er det kun benyttet rating fra Standard & Poor's. KLP Konsern benytter seg også av rating fra Moody's Investor Services og Fitch Ratings og alle tre er likestilte og som grunnlag for investeringer i rentepapirer. Tabellen viser eksponering mot ratingkategoriene som S&P benytter seg av, hvor AAA er tilknyttet papirer med høyest kredittverdighet. Uratet/non investement grade gjelder i all hovedsak kommuner/fylkeskommuner, enkelte norske finansintituser og andre investeringer innen norsk finans. KLP Konsernet har strenge retningslinjer for investeringer i rentepapirer, som også gjelder for investeringer som faller inn under denne kategorien.

Linjene i noten er sammenfallende med balanseoppsettet. Unntakene er gjeldsinstrumenter til virkelig verdi som er delt opp i tre kategorier i noten og utlån som vist samlet i noten, men som befinner seg på to linjer i balansen (virkelig verdi og amortisert kost).

Geografisk uttrekk av gjeldsinstrumenter - Eksponering mot profilerte land i Eurosonen (PIIGS ²⁾)

30.06.2012 Millioner kroner	Anskaffelses- kost	Ureal Gevinst/tap	Herav skyl- des valuta	Markeds- verdi	Bokført 30.06. 2012
Spania					
Rentepapirer som måles til virkelig verdi	158	-16	-6	142	142
Rentepapirer som måles til amortisert kost	813	-30	0	783	813
Sum Spania	972	-47	-6	925	955
Italia					
Rentepapirer som måles til virkelig verdi	435	-59	-34	376	376
Rentepapirer som måles til amortisert kost	1 990	-66	0	1 924	1 990
Sum Italia	2 425	-125	-34	2 299	2 366
Sum eksponering PIIGS	3 396	-172	-39	3 224	3 321

På Spania og Italia utgjør henholdsvis ren statsgjeld 142 millioner og 2 299 millioner, og statsgaranterte papirer 783 millioner og 0 millioner (markedsverdi) pr 30.06.2012.

30.06.2012 Rating	Spania	Italia
Moody's	Baa3	A3
Standard & Poor's	BBB+	BBB+
Fitch	BBB	A-

Note 13 Kredittrisiko, forts.

31.12.2011 Millioner kroner	Anskaffelses- kost	Ureal Gevinst/tap	Herav skyl- des valuta	Markeds- verdi	Bokført verdi 31.12. 2011
Spania					
Rentepapirer som måles til virkelig verdi	176	-9	-3	167	167
Rentepapirer som måles til amortisert kost	813	-18	0	795	813
Sum Spania	988	-27	-3	962	980
Italia					
Rentepapirer som måles til virkelig verdi	422	-72	-22	349	349
Rentepapirer som måles til amortisert kost	3 587	-289	-31	3 298	3 556
Sum Italia	4 009	-361	-54	3 648	3 905
Sum eksponering PIIGS	4 997	-388	-56	4 609	4 885

På Spania og Italia utgjør henholdsvis ren statsgjeld 167 millioner kroner og 3 647,7 millioner kroner, og stats-garanterte papirer 794,6 millioner kroner og 0 millioner (markedsverdi) pr 31.12.2011.

31.12.2011 Rating	Spania	Italia
Moody's	A1	A2
Standard & Poor's	AA-	A
Fitch	AA-	A+

¹ Kredittrisikoen som utlån er eksponert mot er beregnet med utgangspunkt i forskriften om minstekrav til kapitaldekning, og reglene som gjelder ved fastsettelse av beregningsgrunnlaget. Utlånene er lagt separat i og med at de ikke inngår med samme ratingkategorier.

² Akronymet PIIGS viser til de antatt mest utsatte landene som følge av markedsuroen rundt statsgjelden i eurosonen og henviser til Portugal, Ireland, Italy, Greece, Spain.

Oversikten viser statsgjeld KLP konsernet har mot utvalgte land, samt rating. Landene i tabellen er valgt på bakgrunn av profilen de har oppnådd som utsatte økonomier i eurosonen, og i den pågående gjeldsuroen. Gjeldsuroen baserer seg i første rekke på frykten for mislighold av statsgjelden. KLP Konsernet har ingen statspapirer i Hellas, Irland og Portugal pr 30.06.2012. Papirene som er målt til amortisert er ikke nedskrevet.

Note 14 Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring inklusiv investeringsvalg

Millioner kroner	30.06. 2012	30.06. 2011	31.12. 2011
Premiereserve	236 899	211 238	224 051
Premiefond, bufferfond og pensjonistenes overskuddsfond	2 777	3 653	1 106
Tilleggsavsetning	12 374	10 203	12 344
Kursreguleringsfond	7 833	5 893	4 958
Andre avsetninger	123	141	76
Udisponert resultat tilført forsikringskontraktene	1 338	3 651	0
Resultat tilført forsikringskontraktene	0	0	1 749
Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser	261 344	234 778	244 284

Note 15 Annen kortsiktig gjeld

Millioner kroner	30.06. 2012	30.06. 2011	31.12. 2011
Kortsiktig gjeld verdipapirhandel	1 951	5 472	2
Forskuddstrekk pensjonsordning	396	354	204
Øvrig kortsiktig gjeld	822	879	1 389
Sum annen kortsiktig gjeld	3 169	6 706	1 596

Note 16 Renterisiko

30.06.2012							
Millioner kroner	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontantstrøm 01.01.12- 30.06.12	Sum
Eiendeler							
Aksjefondsandeler ¹	-1	0	0	0	0	2	1
Alternative investeringer	-1	0	0	0	0	1	1
Finansieller derivater klassifisert som eiendeler	5	18	-164	-85	-210	-40	-476
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	0	0	0	0	0	4	4
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-18	-38	-332	-406	-198	72	-921
Rentefondsandeler	-1 743	0	0	0	0	10	-1 734
Spesialfondsandeler	-1	0	0	0	0	2	0
Utlån og fordringer	-2	-8	0	0	0	35	24
Utlån	0	-1	-1	0	0	204	202
Sum eiendeler	-1 762	-29	-497	-491	-408	288	-2 898
Forpliktelser							
Innskudd	0	0	0	0	0	-23	-23
Gjeld siftet ved utstedelse av verdipapir	0	0	81	53	0	-229	-95
Gjeld til finansinstitusjoner	0	0	0	0	0	-63	-63
Finansielle derivater klassifisert som gjeld	-5	-13	165	149	0	29	324
Fondsobligasjon, ansvarlige lån	0	0	0	51	35	0	85
Utlån og fordringer - call money	0	0	0	0	0	-3	-3
Sum forpliktelser	-5	-13	246	252	35	-289	225
Sum før og etter skatt	-1 767	-42	-251	-239	-373	-1	-2 673

31.12.2011							
Millioner kroner	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontantstrøm 01.01.11- 31.12.11	Sum
Eiendeler							
Aksjefondsandeler ¹	0	0	0	0	0	5	4
Alternative investeringer	0	0	0	0	0	7	6
Finansieller derivater klassifisert som eiendeler	4	6	-94	-330	-190	349	-255
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	0	0	0	0	0	7	7
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-15	-28	-305	-351	-189	63	-826
Rentefondsandeler	-1 486	0	0	0	0	13	-1 473
Spesialfondsandeler	0	0	0	0	0	1	0
Utlån og fordringer	-10	-13	0	-6	0	80	52
Utlån	0	-1	-1	0	0	199	198
Sum eiendeler	-1 507	-36	-400	-687	-380	722	-2 288

Note 16 Renterisiko, forts.

31.12.2011	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontantstrøm 01.01.11- 31.12.11	Sum
Millioner kroner							
Forpliktelser							
Innskudd	0	0	0	0	0	-18	-18
Gjeld siftet ved utstedelse av verdipapir	0	0	64	60	0	-256	-132
Gjeld til finansinstitusjoner	0	0	0	0	0	-63	-63
Finansielle derivater klassifisert som gjeld	0	8	64	133	0	-698	-494
Fondsobligasjon, ansvarlige lån	0	0	0	50	33	0	83
Utlån og fordringer - call money	0	0	0	0	0	-6	-6
Sum forpliktelser	0	8	128	243	33	-1 042	-630
Sum før og etter skatt	-1 507	-28	-272	-444	-347	-320	-2 918

¹ Aksjefondsandeler dekker den delen av fondet som ikke er aksjer, men som består av eiendeler omfattet av renterisiko; overskuddslikviditet i form av bankkontoer og derivater brukt til sikringsformål.

Noten viser resultateffekten ved økning av markedsrenten på én prosent, for virkelig verdi risiko og flytende renterisiko.

Endring i virkelig verdi (virkelig verdi risiko) som vises i de fem første kolonnene og er beregnet ved endring i virkelig verdi på rentebærende instrumenter hvis renten hadde vært en prosent høyere ved periodeslutt. Den sjettede kolonnen viser endringen i kontantstrømmer hvis renten hadde vært en prosent høyere gjennom året det rapporteres på. Summen av disse reflekterer den samlede resultateffekten som scenarioet ved en prosents høyere rente hadde gitt konsernet i perioden det rapporteres på.

Virkelig verdi risiko gjelder fastrente papirer hvor markedsverdien på papiret svinger i motsatt takt av markedsrenten. Flytende rente risiko gjelder papirer som har flytende rente, hvor markedsverdien holder seg stabil, men hvor endring i markedsrente gir utslag i endrede løpende inntekter.

Følgende rentepapirer faller inn under noten; papirer til virkelig verdi over resultatet (flytende og faste rentebetingelser), investeringer som holdes til forfall (kun de med flytende rentebetingelser) og lån og fordringer (kun de med flytende rentebetingelser). Konsernet har ingen rentepapirer klassifisert som tilgjengelig for salg.

Renterisikoen totalt sett er begrenset for konsernet da en høy andel er investert i anleggsobligasjoner (papirer klassifisert som hold til forfall eller lån og fordringer) og utlån, med faste rentebetingelser som måles til amortisert kost. Endring i markedsrente gir dermed ikke utslag i resultatregnskapet.

Note 17 Likviditetsrisiko

Tabellen nedenfor spesifiserer selskapets finansielle forpliktelser klassifisert etter forfallsstruktur. Beløpene i tabellen er udiskonterte kontraktsmessige kontantsstrømmer.

30.06.2012 Millioner kroner	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Ansvarlig lån	0	161	3 441	0	0	3 602
Fondsobligasjonslån	0	65	173	216	1 608	2 063
Gjeld til og innskudd fra kunder	2 324	0	0	0	0	2 324
Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	0	3 925	17 164	871	0	21 961
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 171	2 531	676	0	0	4 378
Finansielle derivater	206	113	280	181	-57	723
Leverandørgjeld	562	0	0	0	0	562
Betingede forpliktelser	4 346	0	0	0	0	4 346
Sum	8 609	6 795	21 734	1 268	1 551	39 958

31.12.2011 Millioner kroner	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5 år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Ansvarlig lån	0	151	2 930	766	0	3 848
Fondsobligasjonslån	0	43	174	217	1 699	2 134
Gjeld til og innskudd fra kunder	1 840	0	0	0	0	1 840
Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	0	6 564	16 528	855		23 948
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	1 398	0	0	0	1 398
Finansielle derivater	393	160	185	175	-125	788
Leverandørgjeld	1 046	0	0	0	0	1 046
Betingede forpliktelser	4 753	0	0	0	0	4 753
Sum	8 033	8 318	19 817	2 013	1 574	39 756

Risikoen for at konsernet ikke skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift er svært liten ettersom en stor del av konsernets eiendeler er likvide. Konsernet har betydelige midler investert i pengemarked, obligasjoner og aksjer som kan selges ved likviditetsbehov. Konsernets likviditetsstrategi innebærer at konsernet til enhver tid skal ha tilstrekkelige likvide midler til å møte konsernets forpliktelser ved forfall, uten at det påløper kostnader av betydning knyttet til å frigjøre midler.

Aktivasammensetningen i konsernets porteføljer skal være tilstrekkelig likvid til å kunne dekke annet likviditetsbehov som kan oppstå. KLP Kapitalforvaltning forvalter konsernets likviditet. Det er etablert interne rammer for størrelsen på likviditetsbeholdningen. Konsernets enhet for risikostyring overvåker og rapporterer utviklingen i likviditetsbeholdningen fortløpende. Konsernstyret fastsetter årlig en kapitalforvaltnings- og likviditetsstrategi for konsernet. Likviditetsstrategien inneholder blant annet rammer, ansvarsforhold, risikomål og beredskapsplan for likviditetsstyringen.

Tabellen over viser finansielle forpliktelser konsernet har samlet på rentebetalinger og innbetaling av hovedstol, basert på forfall. Bankvirksomheten innehar den største delen av de finansielle forpliktelsene i konsernet.

Ikke-finansielt regnskap 2. kvartal 2012

Noter	Pr 2. kvartal	Pr 1. kvartal	Mål 2012	2011	2010	2009	
Miljø							
1	Energiforbruk kwh KLP-Huset	1 913 273	997 235	3 314 954	3 489 425	5 367 259	NA
1	Energiforbruk kwh egne kontorer Trondheim	94 120	51 631	188 254	165 135	357 159	NA
1	Energiforbruk kwh eget kontor Bergen	130 446	81 072	437 492	460 518	541 337	NA

Noter	Pr 2. kvartal	Pr 1. kvartal	Mål 2012	2011	2010	2009	
Ansatte							
	Antall ansatte	802	796	NA	775	762	742
	Prosent rapportert sykefravær 12 mnd rullerende	4,2	4,6	under 4	4,6	4,4	4,2
	Prosent rapportert sykefravær kvartal	4,5	5,3		4,6		

Noter	Pr 2. kvartal	Pr 1. kvartal	Mål 2012	2011	2010	2009	
Ansvarlige investeringer							
	Antall utelukkelse av selskaper fra investeringsportefølgen	63	64	NA	64	59	47
	Antall reinkluderte selskaper i investeringsportefølgen	1	0	NA	1	3	10
2	Antall generalforsamlinger i norske selskaper hvor KLP har stemt	92 % (84)	92 % (11)	90 %	130	127	123
2	Antall generalforsamlinger i utenlandske selskaper hvor KLP har stemt	77 % (1 421)	55 % (211)	70 %	1 662	1 533	1 558
	Dialog med antall selskaper	135	106	116	96		

Note 1 Energiforbruk

Mål er fastsatt til 5 prosent reduksjon i tonn CO₂/ansatt.

1kwh tilsvarer ca 1 kroner og ca 100 g CO₂ ekvivalenter med Nordisk miks.

Tall for 2009 foreligger ikke.

Energiforbruk for fellesareal for kontor i Trondheim er stipulert grunnet manglende rapportering fra leverandør.

Tall for energiforbruk for kontoret i Bergen for første kvartal er rettet pga feil innrapportert tall.

Note 2 Ansvarlige investeringer

Indikatoren viser både prosent av totalt antall generalforsamlinger og reelt antall.

Regnskap Kommunal Landspensjonskasse etter 2. kvartal 2012

Noter	Resultatregnskap Millioner kroner	2. kvartal 2012	2. kvartal 2011	01.01.12 - 30.06.12	01.01.11 - 30.06.11	Året 2011
1,8	Premieinntekter	9 001	3 334	15 159	6 649	21 752
	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	552	644	1 120	1 027	1 696
	Renteinntekter/ utbytte på finansielle eiendeler	1 555	2 372	3 685	5 164	8 790
	Verdiendringer på investeringer	-161	-1 094	3 054	-2 779	-2 728
	Realisert gevinst og tap på investeringer	-979	422	-405	1 705	-337
	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	967	2 344	7 453	5 117	7 420
	Netto inntekter fra investeringsvalgportefølje	0	11	48	24	30
	Andre forsikringsrelaterte inntekter	160	166	322	331	660
	Erstatninger	-2 611	-2 358	-5 394	-4 991	-10 033
	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelse	-7 032	-1 437	-15 382	-2 694	-16 618
	Endringer i forsikringsforpliktelse investeringsvalgportefølje	-43	-52	-45	-46	-45
	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelse	-39	-1 623	-1 340	-3 640	-1 451
3	Forsikringsrelaterte driftskostnader	-174	-171	-384	-343	-788
	Andre forsikringsrelaterte kostnader	-159	-165	-321	-329	-656
	Resultat av teknisk regnskap	69	49	116	79	271
	Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	190	237	425	479	639
	Andre inntekter	3	4	6	7	10
	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	-54	-51	-103	-104	-215
	Resultat av ikke-teknisk regnskap	138	189	327	383	434
	Resultat før skattekostnad	207	239	442	461	705
	Skattekostnader	0	0	0	0	0
	Resultat før andre resultatkomponenter	207	239	442	461	705
	Andre resultatkomponenter	0	0	0	0	0
	TOTALRESULTAT	207	239	442	461	705

Regnskap Kommunal Landspensjonskasse etter 2. kvartal 2012

Noter	Balanse Millioner kroner	30.06. 2012	30.06. 2011	31.12. 2011
EIENDELER				
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN				
	Immaterielle eiendeler	298	319	293
5	Investeringer	16 893	16 344	16 468
	Fordringer	7 054	1 032	964
	Andre eiendeler	445	634	350
	Sum eiendeler i selskapsporteføljen	24 689	18 329	18 075
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE				
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterselskap	29 383	26 571	27 816
6	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	704	4 000	4 306
5	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	110 163	103 499	104 059
5	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	114 333	102 693	106 085
	Sum eiendeler i kollektivporteføljen	254 584	236 763	242 267
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterselskap	180	167	170
5	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	551	518	538
5	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	732	768	696
	Sum eiendeler i investeringsvalgporteføljen	1 463	1 453	1 404
	EIENDELER	280 736	256 545	261 746
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER				
	Innskutt egenkapital	6 221	5 624	6 217
	Opptjent egenkapital	6 166	5 568	5 723
	Ansvarlig lånekapital mv.	4 166	3 854	4 288
4	Forsikringsforpliktelse i livsforsikring - kontraktsfaste forpliktelse	258 734	232 578	242 045
	Forsikringsforpliktelse investeringsvalgportefølje	1 471	1 404	1 394
	Avsetninger for forpliktelse	362	340	362
	Forpliktelse	3 561	7 134	1 662
	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	55	43	54
	EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	280 736	256 545	261 746
Poster utenom balansen				
	Betingede forpliktelse	4 244	3 309	4 510

Regnskap Kommunal Landspensjonskasse etter 2. kvartal 2012

Oppstilling over endringer i egenkapital Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
2012			
Egenkapital 01.01.2012	6 217	5 723	11 941
Totalresultat	0	442	442
Sum totalresultat	0	442	442
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	7	0	7
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-4	0	-4
Sum transaksjoner med eierne	4	0	4
Egenkapital 30.06.2012	6 221	6 166	12 387

Millioner kroner	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
2011			
Egenkapital 01.01.2011	5 628	5 107	10 735
Totalresultat	0	461	461
Sum totalresultat	0	461	461
Transaksjoner med eierne			
Innbetalt egenkapitaltilskudd	3	0	3
Tilbakebetalt egenkapitaltilskudd	-7	0	-7
Sum transaksjoner med eierne	-3	0	-3
Egenkapital 30.06.2011	5 624	5 568	11 193

Kontantstrømoppstilling Millioner kroner	01.01.12 -30.06.12	01.01.12 -31.03.12	01.01.11 -31.12.11	01.01.11 -30.09.11	01.01.11 -30.06.11
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	130	40	-673	-578	157
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-36	-18	-88	-65	-47
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet	4	-3	589	596	0
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	98	19	-172	-47	110
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	288	288	460	460	460
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	385	307	288	413	569

Note 1 Regnskapsprinsipper og - estimater

Regnskapet i denne delårsrapporten viser regnskapet for Kommunal Landspensjonskasse (KLP), for perioden 01.01.2012 - 30.06.2012. Regnskapet er ikke revidert. Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap.

Det anbefales at denne delårsrapporten leses i sammenheng med årsregnskapet for 2011 og kvartalsregnskapet for første kvartal 2012. Disse kan fås ved henvendelse til selskapets hovedkontor, Dronning Eufemias gate 10, Oslo, eller på www.klp.no.

Delårsregnskapet er, i likhet med årsregnskapet for 2011, avlagt etter Forskrift av 16. desember 1998 nr. 1241: Forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringselskaper (årsregnskapsforskriften).

Premieinntekter for egen regning/endring i forsikringsmessige avsetninger

Lønnsendringer og endring i folketrygdens grunnbeløp (G) for medlemmer i KLPs ytelsesbaserte pensjonsordninger påvirker de forsikringsmessige forpliktelsene, og dette finansieres med en engangspremie betalt av arbeidsgiver. Tidligere ble effekten på avsetningene og premieinntektene regnskapsført ved fakturering av engangspremien.

Fra og med 2012 inntektsføres engangspremier knyttet til lønns- og G-reguleringer på det tidspunktet forpliktelsesøkningen registreres. Inntil reguleringspremietilskuddet faktureres vil påløpt forpliktelse som følge av registrerte lønnsjusteringer framstå som premiefordringer, alternativt som kortsiktig gjeld til forsikringstakere dersom tilskudd er forhåndsinnbetalt.

Likeledes fører ovennevnte forhold til en økning i resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser med tilsvarende beløp fra samme tidspunkt. Netto resultat effekt og egenkapitaleffekt blir således null.

Nettoeffekt av prinsippendringen er økte premieinntekter og økte forpliktelser på 5 838 millioner kroner i andre kvartal 2012 mot andre kvartal 2011.

Note 2 Verdiendring investeringseiendom

Porteføljen av investeringseiendommer inklusive investeringseiendommer eid via datterselskaper er verdivurdert pr 30. juni 2012.

Millioner kroner	2. kvartal 2012	2. kvartal 2011	01.01.12- 30.06.12	01.01.11- 30.06.11	Året 2011
Verdiregulering inkludert valuta	139	276	160	419	472
Valutasikring	10	123	206	95	12
Netto verdiregulering inkludert valutasikring	149	399	366	514	484

Note 3 Forsikringsrelaterte driftskostnader

Millioner kroner	2. kvartal 2012	2. kvartal 2011	01.01.12- 30.06.12	01.01.11- 30.06.11	Året 2011
Personalkostnader	86	79	203	176	419
Avskrivninger og nedskrivninger	17	16	34	32	101
Andre driftskostnader	71	76	147	135	268
Forsikringsrelaterte driftskostnader	174	171	384	343	788

Note 4 Forsikringsforpliktelse

Millioner kroner	30.06. 2012	30.06. 2011	31.12. 2011
Premiereserve	234 561	209 313	221 983
Premiefond	2 708	3 582	1 350
Tilleggsavsetninger	12 263	10 090	12 234
Kursreguleringsfond	7 828	5 886	4 958
Andre avsetninger	61	70	69
Udisponert resultat til forsikringskontrakter i kollektivporteføljen	1 312	3 636	
Disponert resultat til forsikringskontrakter i kollektivporteføljen			1 451
Forsikringsforpliktelse i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelse	258 734	232 578	242 045
Premiereserve	1 319	1 268	1 275
Premiefond	41	39	35
Tilleggsavsetninger	83	94	85
Udisponert resultat til forsikringskontrakter i investeringsvalgporteføljen	28	4	
Disponert resultat til forsikringskontrakter i investeringsvalgporteføljen			0
Forsikringsforpliktelse - investeringsvalg	1 471	1 404	1 394

Note 5 Finansielle eiendeler

Millioner kroner	30.06. 2012	30.06. 2011	31.12. 2011
Finansielle eiendeler selskapsporteføljen			
Investeringer som holdes til forfall	3 175	3 376	3 225
Obligasjoner lån og fordring	3 965	3 496	3 860
Utlån	0	0	0
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	7 140	6 872	7 085
Aksjer og andeler	560	1 312	968
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	3 535	1 985	3 114
Utlån og fordringer	943	502	723
Finansielle derivater	275	-32	252
Andre finansielle eiendeler	1	1 190	10
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	5 313	4 957	5 067
Sum finansielle eiendeler selskapsporteføljen	12 453	11 829	12 152
Eiendomsinvesteringer	943	978	941
Datterselskaper	3 497	3 537	3 375
Sum investeringer i selskapsporteføljen	16 893	16 344	16 468
Finansielle eiendeler kollektivporteføljen			
Investeringer som holdes til forfall	36 635	37 651	37 013
Obligasjoner lån og fordring	44 382	37 386	41 942
Utlån	29 146	28 462	25 104
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	110 163	103 499	104 059

Note 5 Finansielle eiendeler, forts.

Millioner kroner	30.06. 2012	30.06. 2011	31.12. 2011
Aksjer og andeler	37 088	34 202	34 562
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	66 173	49 015	58 654
Utlån og fordringer	9 821	16 296	12 228
Finansielle derivater	660	761	571
Andre finansielle eiendeler	591	2 418	70
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	114 333	102 693	106 085
Sum finansielle eiendeler kollektivporteføljen	224 496	206 192	210 145
Finansielle eiendeler investeringsvalgporteføljen			
Investeringer som holdes til forfall	197	196	189
Obligasjoner lån og fordring	354	322	349
Utlån	0	0	0
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	551	518	538
Aksjer og andeler	295	301	267
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	416	400	409
Utlån og fordringer	20	67	16
Finansielle derivater	1	2	1
Andre finansielle eiendeler	1	-2	2
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	732	768	696
Sum finansielle eiendeler i investeringsvalgporteføljen	1 283	1 286	1 234
Sum finansielle eiendeler	242 672	227 822	227 847

Note 6 Transaksjoner med nærstående parter

KLP har pr 30.06.2012 utlån til KLP Banken med pålydende 200 millioner kroner og et sertifikatlån pålydende 500 millioner kroner. Lånene er gitt til markedsrente (NIBOR + margin). Sertifikatlånet forfaller i sin helhet 02.08.2012.

Note 7 Hendelser etter balansedagen

I andre kvartal ble det fakturert egenkapitaltilskudd med 638 millioner kroner, med innbetaling i tredje kvartal. Egenkapitaltilskuddet regnskapsføres først ved innbetaling, slik at fakturert egenkapitaltilskudd ikke får regnskapsmessig effekt for regnskapet etter andre kvartal. Ved utgangen av juli er 626 millioner kroner av det utfakturerte egenkapitaltilskuddet innbetalt.

Note 8 Premieinntekter

Millioner kroner	2. kvartal 2012	2. kvartal 2011	01.01.12- 30.06.12	01.01.11- 30.06.11	Året 2011
Forfalte premier, brutto ¹	9 135	3 335	13 612	6 589	21 644
- Avgitte gjenforsikringspremier	-2	-2	-3	-3	-3
Overføring av premiereserve fra andre	-133	0	1 550	63	112
Sum premieinntekter	9 001	3 334	15 159	6 649	21 752

¹ For økning i forfalte premier, brutto, vises det til note 1.

**Kommunal Landspensjonskasse
gjensidig forsikringselskap**
Org.nr. 938 708 606
Pb. 400 Sentrum, 0103 Oslo
E-post: klp@klp.no
www.klp.no

Hovedkontor
Dronning Eufemias gate 10,
0103 Oslo
Tlf: 22 03 35 00
Faks: 22 03 36 00

Regionskontor
Vågsallmenningen 16 Bergen
Tlf: 05554
Faks: 55 54 85 90

